

Dosarul nr. 2ra-859/2022
2-20003562-01-2ra-15062022

prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni (jud: L. Danilișin)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de administratorul Cooperativei Agricole de Producție „Agrosavina-Nord”, Rotaru Valentin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Cooperativei Agricole de Producție „Agrosavina-Nord”, Rotaru Valentin împotriva lui Bojenco Anatolii, intervenienți accesorii Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare cu privire la restituirea valorii bunurilor obținute fără justă cauză,

împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 11 ianuarie 2020 lichidatorul Cooperativei Agricole de Producție „Agrosavina-Nord” (CAP „Agrosavina-Nord”), Rotaru Valentin, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bojenco Anatolii, intervenienți accesorii Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare cu privire la restituirea valorii bunurilor obținute fără justă cauză.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea din 22 decembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, în urma examinării cererii introductive înaintată de creditorul ÎS ITA „Mecagro”, s-a constatat insolvabilitatea debitorului CAP „Agrosavina-Nord”, a fost intentată procedura simplificată a falimentului și dizolvarea CAP „Agrosavina-Nord” și desemnat lichidatorul CAP „Agrosavina-Nord”, administratorul autorizat Valentin Rotaru. În rezultatul analizei actelor financiar-contabile ale CAP „Agrosavina-Nord”, comisia de inventariere a constata că, bunurile debitorului care constituie tehnică agricolă nu se află în posesia

întreprinderii, fapt consemnat în actul de inventariere a masei debitoare și registrul de verificare a rezultatelor inventarierii din 20 ianuarie 2017.

Prin încheierea din 27 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost dispusă anunțarea în căutare a unităților agricole și de transport ce aparțin debitorului CAP „Agrosavina-Nord” în scopul executării încheierii instanței. În cadrul examinării demersului lichidatorului CAP „Agrosavina-Nord”, reprezentantul organului de constatare a IP Dondușeni a luat explicație scrisă de la Bojenco Anatolie cu referire la tractor MTZ-82 (2 unități) tractor IUMZ-6 (1 unitate), semănătoare SZ-3,6 (1 unitate), care erau anunțate în căutare.

A susținut că, în cadrul urmăririi penale pe cauza penală nr. 2018110068, pornită la data de 04 aprilie 2018 de către SUP al IP Dondușeni, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, Anatolie Bojenco fiind audiat în calitate de martor a prezentat explicații cu privire la tractor MTZ-82 (2 unități) tractor IUMZ-6 (1 unitate), semănătoare SZ-3,6 (1 unitate), proprietatea CAP „Agrosavina-Nord”.

Astfel, în ambele declarații scrise, Anatolie Bojenco a susținut, că prin anul 2010 fiind scoase la licitație de către compania „2KR”, tractor de model MTZ-82 (2 unități) tractor de model IUMZ-6 (1 unitate), semănătoare de tip SZ-3,6 (1 unitate), le-a procurat. Tehnica a aparținut CAP „Agrosavina-Nord”, fiind în folosința administratorului, Ina Savciuc.

A mai menționat că, din câte își amintește a achitat peste 400 000 de lei, pentru tractoare, banii au fost transferați pe contul Inei Savciuc, deoarece altfel nu era posibil, ulterior aceste tractoare le-a vândut. Reieșind din explicațiile menționate lichidatorul a comunicat că, este cert că Anatolie Bojenco a primit unitățile agricole proprietate CAP „Agrosavina-Nord”, pe care ulterior le-a vândut, însă verificând rulajele bancare ale întreprinderii insolvable careva mijloace bănești din contul acestuia pentru procurarea tehnicii agricole nu au parvenit.

Reclamantul a susținut că s-a constatat, că este falsă afirmația lui Anatolie Bojenco, că a procurat unitățile agricole de la compania „2KR” la licitație, cea din urmă neavând temei să vândă aceste bunuri, pe motiv, că reieșind din actul de primire-predare nr. 210 din 11 martie 2010 Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii producției Alimentare, „2KR” a transmis dreptul de proprietate CAP „Agrosavina-Nord”, asupra tractorului de model „Belarus” 82.1 nr. șasiu XXXXX, nr. motor XXXXX, tractor „Belarus” 82.1 nr. șasiu XXXXX, nr. motor XXXXX, tractor IUMZ-6 40.2 IUMZ-6AKM 40.2 nr. șasiu XXXXX, nr. motor XXXXX, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.1787 din 28 februarie 2010 cu valoarea totală 655 000 de lei, semănătorea SZ-3,6 (1 unitate) a fost transmisă în proprietate de ÎS „Moldresurse” prin factura fiscală seria SW0060431 din 01 februarie 2008, succesori în dreptul de creanță față de întreprinderea insolubilă fiind la moment ÎS ITA „Mecagro”.

De altfel, a reținut că, la data de 15 noiembrie 2019, i-a expediat lui Bojenco Anatolie reclamația nr.1/1 din 14 noiembrie 2019 privind restituirea în beneficiul CAP „Agrosavina-Nord” a contravalorii tractorului MTZ82 (2 unități), tractorului IUMZ-6 (1 unitate) în sumă totală de 655 000 de lei.

Reclamantul a mai menționat că la 15 noiembrie 2019 a expediat lui Bojenco Anatolie reclamația prejudiciară nr. 1/2 din 14 noiembrie 2019 prin care a solicitat

restituirea în beneficiul CAP „Agrosavina-Nord” a contravalorii semănătorii SZ-3,6 (1 unitate) în sumă de 99 000 de lei, ultima însă nu s-a soldat cu succes.

De altfel, consideră că, Bojenco Anatolie a dobândit fără un temei legal sau contractual tractoare cu valoarea totală de 655 000 de lei și semănătoarea SZ-3,6 (1 unitate) cu valoarea de 99 000 de lei. Valoarea tehnicii agricole dobândite de Anatolie Bojenco (din spusele acestuia în proprietate) nu a fost nicicum compensată către proprietarul CAP „Agrosavina-Nord”, care nu a avut niciun temei legal sau contractual pentru a pierde sau transmite dreptul de proprietate asupra tractoarelor menționate, în special către Bojenco Anatolie.

A susținut reclamantul, că Bojenco Anatolie și-a majorat patrimoniul său, obținând bunuri de 754 000 de lei prin reducerea corelativă a patrimoniului reclamantului, care a pierdut bunuri de 754 000 de lei fără a fi îndreptățit de un temei juridic, fiind obligat să restituie ceea ce nu-i aparține.

Prin hotărârea din 15 septembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 10 octombrie 2021, administratorul autorizat, lichidatorul CAP „Agrosavina-Nord”, Valentin Rotaru, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de apel depusă de CAP „Agrosavina-Nord” și cererea de alăturare la apel a ÎS ITA „Mecagro” și s-a menținut fără modificări hotărârea din 15 septembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul CAP „Agrosavina-Nord”, Rotaru Valentin împotriva lui Bojenco Anatolie, intervenienți accesorii ÎS ITA „Mecagro” și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare cu privire la restituirea valorii bunurilor obținute fără justă cauză.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 8 alin. (1) și alin. (2), lit. a), 315, 316 alin. (1) și (2), 320, 1389 alin. (1) Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), Colegiul a reținut că CAP „Agrosavina-Nord” nu a confirmat faptul că tractoarele făceau parte din patrimoniul cooperativei, astfel nu s-a confirmat dreptul de proprietate asupra tehnicii agricole - tractor MTZ-82 (2 unități), tractor IUMZ-6 (1 unitate), or, legea stabilește condiții imperative, speciale care urmează a fi îndeplinite la dobândirea dreptului de proprietate asupra autovehiculelor - la caz asupra tractoarelor.

Reținând prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.647 din 19 noiembrie 1991 Cu privire la modul de vânzare a autoturismelor, microbuzelor, motocicletelor cu ataș, tractoarelor, remorcilor și autocamioanelor în Republica Moldova, Colegiul civil a reținut că transmiterea dreptului de proprietate asupra tehnicii agricole, la caz asupra tractorului MTZ-82 (2 unități), tractor IUMZ-6 (1 unitate) și a semănătoarei SZ-3,6 (1 unitate) urma să aibă loc în baza contractului de vânzare-cumpărare autentificat notarial. Forma scrisă, autentificată notarial servește ca o condiție de probațiune. Respectiv, trebuie să fie respectate toate cerințele stabilite de Codul civil și alte acte normative referitoare la încheierea, modificarea și rezilierea actelor juridice-la caz a contractului de vânzare-cumpărare a tractoarelor.

Reținând prevederile Regulamentului cu privire la Registrul de stat al transporturilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1017 din 08 noiembrie 1999, Anexa nr.2, pct.1,2), în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a reținut că, contractul de vânzare-cumpărare a tractoarelor trebuia să fie încheiat în formă scrisă, autentificat notarial și înregistrat la autoritățile competente (Intehagro), în prezent ASP.

În contradictoriu, Colegiul a constatat că instanța judecătorească a acționat cu bună credință cu o suficientă diligență, a întreprins toate măsurile necesare în vederea examinării obiective și sub toate aspectele a cauzei civile.

La 03 iunie 2022, administratorul CAP „Agrosavina-Nord”, Rotaru Valentin, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 15 iunie 2022 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or până la data examinării recursului careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de administratorul CAP „Agrosavina-Nord”, Rotaru Valentin, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de administratorul CAP „Agrosavina-Nord”, Rotaru Valentin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de administratorul CAP „Agrosavina-Nord”, Rotaru Valentin, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de administratorul Cooperativei Agricole de Producție „Agrosavina-Nord”, Rotaru Valentin, împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți .

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat